

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΣΤΗ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ 8/6/2018

A1) Το κείμενο πραγματεύεται το περιεχόμενο των όρων της παιδείας και της εκπαίδευσης διαχρονικά. Αρχικά, προσεγγίζεται η έννοια της παιδείας, καθώς οι αρχές της ανάγονται στην αρχαιότητα υποδηλώνοντας την ανατροφή του παιδιού, κατόπιν το μέτρο γνώσης και αρετής και, ενίοτε, τη μωρία και το παιχνίδι. Ακολουθώντας, επιχειρείται ετυμολογική προσέγγιση της παιδείας μέσω της έννοιας της εκπαίδευσης, που εξαρχής σήμαινε την άσκηση διδασκαλίας, συμπεριλαμβανομένης, κάποτε, και της εκπαίδευσης ενός ζώου. Ωστόσο, διαπιστώνεται, ότι αμφότερες οι έννοιες συμπίπτουν ως προς την παροχή μάθησης στο πλαίσιο των εκπαιδευτικών θεσμών ή και σε ιδιωτικό επίπεδο. Το κείμενο καταλήγει ότι οι διαφορές μεταξύ τους εντοπίζονται στη φύση και τον σκοπό τους, καθώς η παιδεία συνιστά προαιρετική μέθοδο, ενώ η εκπαίδευση συνιστά υποχρεωτική πράξη.

B1. α) Λάθος   β) Λάθος   γ) Σωστό   δ) Λάθος   ε) Σωστό

B2. α) Τρόπος ανάπτυξης της τελευταίας παραγράφου

Η τελευταία παράγραφος του κειμένου αναπτύσσεται με τη μέθοδο **σύγκρισης-αντίθεσης**.

Ο συγγραφέας συγκρίνει την παιδεία με την εκπαίδευση και αναφέρει τις μεταξύ τους διαφορές: «Η παιδεία είναι περισσότερο μέθοδος ... υποχρεωτική». Η διαρθρωτική λέξη που πιστοποιεί τον τρόπο ανάπτυξης είναι : «Αντίθετα».

β) ΔΙΑΡΘΡΩΤΙΚΕΣ ΛΕΞΕΙΣ-ΝΟΗΜΑΤΙΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ

ωστόσο : αντίθεση-εναντίωση

επομένως : συμπέρασμα –αποτέλεσμα

προκειμένου : σκοπός

που πάει να πει ότι : επεξήγηση

κυρίως : έμφαση

B3. α) ΣΥΝΩΝΥΜΑ

- Οι αρχές ανιχνεύονται στον Αισχύλο και στον Σοφοκλή : **εντοπίζονται , παρατηρούνται**
- Η ίδια [...] σκοπίμως συνάπτεται κάποτε τόσο με την παιδία όσο και με την παιδία : **συνδέεται, σχετίζεται**
- [...] το οποίο , όσο βλέπω στα λεξικά , εμφανίζεται πρώτη φορά στον πλατωνικό Κρίτωνα : **παρουσιάζεται , συναντάται**
- [...] δημιουργεί σύγχυση εις βάρος και των δύο συντελεστών της κρίσιμης αυτής συζυγίας : **παραγόντων, συνιστωσών**
- Από εκεί και πέρα αρχίζουν προφανείς και λανθάνουσες διαφορές [...]: **έκδηλες, ευδιάκριτες**

β) ΑΝΤΩΝΥΜΑ

αναβαθμίζεται: υποβαθμίζεται / υπονομεύεται / απαξιώνεται

μεταγενέστερη : προγενέστερη

επιτρέπουν : απαγορεύουν / αποκλείουν

ιδιωτική : δημόσια

διαφορές: ομοιότητες

B4. α) Ρήματα παθητικής φωνής (οι μαθητές καλούνται να γράψουν δύο από τα παρακάτω)

«αναβαθμίζεται» «θεωρείται» «συνάπτεται» «εναλλάσσονται» «ανιχνεύονται» «αναδεικνύεται»

β) Η χρήση παθητικής φωνής, δίνοντας έμφαση στην πράξη, καθιστά το ύφος επίσημο, απρόσωπο, σοβαρό και προσδίδει αντικειμενικότητα.

Γ1. ΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ : ΠΑΙΔΑΓΩΓΟΣ ΣΥΝΕΙΔΗΣΕΩΝ

1. Πρόλογος

Το βαθύτερο κίνητρο για τους προβληματισμούς που παρουσιάζονται στις γραμμές του άρθρου αυτού θα πρέπει να αναζητηθεί σ' ένα πρόσφατο συμβάν που έλαβε χώρα στο σχολείο μας. Ο λόγος γίνεται για τον διάλογο που πραγματοποιήθηκε στο σχολείο μας και είχε ως θέμα το μορφωτικό ρόλο του σχολείου μας . Ο ρόλος αυτός συνδέεται άμεσα με την εκπαιδευτική αλλά και την παιδευτική λειτουργία , στην οποία συμβάλλουν από κοινού όλοι οι συντελεστές της σχολικής κοινότητας, εκπαιδευτικοί και μαθητές/μαθήτριες.

ΑΡΓΥΡΟΥΠΟΛΗ: • Κύπρου 51, τηλ. 2109941471, 2109935566 • Γερουλάνου 103, τηλ. 2109911067

ΧΑΙΟΥΠΟΛΗ: • Ναυαρίνου 12, τηλ. 2109944396,

ΓΛΥΦΑΔΑ: Λ. Βουλιαγμένης 147 & Πραξιτέλους 2, τηλ. 2109680008

email : support@romvos.edu.gr

2. Κυρίως θέμα

α) Ενστάλαξη παιδείας από το σχολείο

- Βασικός στόχος του σχολείου οφείλει να είναι η καλλιέργεια ανθρωπιστικής παιδείας η οποία σφυρηλατεί πολύπλευρα τον μαθητή. Συγκεκριμένα, η ισόρροπη εμφύσηση ανθρωπιστικής και τεχνοκρατικής εκπαίδευσης συμβάλλει τόσο στην μετάδοση ειδικών γνώσεων στους μαθητές όσο και στην ψυχική, συναισθηματική, αισθητική, σωματική και πνευματική καλλιέργειά τους.

1) Εκπαιδευτικός ρόλος: Το σχολείο οφείλει να παρέχει σφαιρικές γνώσεις μέσω της ανθρωπιστικής παιδείας σε συνδυασμό με την ειδική κατάρτιση αναλόγως του επαγγελματικού κλάδου που θ' ακολουθήσει. Παράλληλα, το σχολείο οφείλει να μυεί τον μαθητή στη διαδικασία άντλησης ευχαρίστησης από τη γνώση, στην οποία πρέπει ν' αποσκοπεί διά βίου.

2) Πνευματικός ρόλος : Το σχολείο οφείλει παράλληλα με την εκπαιδευτική διαδικασία να ωθεί τους μαθητές να σκέφτονται με κριτικό και αντικειμενικό νου, αμβλύνοντας τις προκαταλήψεις και το δογματισμό. Με γενική παιδεία μπορούν οι νέοι να άρουν το πνεύμα μονολιθικότητας και παθητικότητας, που μαστίζει τη σύγχρονη κοινωνία.

3) Ηθικοπλαστικός ρόλος σχολείου : Μια εκπαίδευση οφείλει να στοχεύει στη διαμόρφωση ολοκληρωμένων προσωπικοτήτων με εσωτερική συγκρότηση που διαπνέονται από την αίσθηση του μέτρου και του καθήκοντος, ώστε να αναβαθμίσουν την ηθικά αλλοτριωμένη κοινωνία μας. Η σχολική κοινότητα επομένως χρειάζεται να διαπλάθει ανθρώπους ευαίσθητους τους οποίους θα οδηγήσει στον αγώνα για την διεκδίκηση καλύτερων όρων συμβίωσης. Εξάλλου, η εκπαίδευση οφείλει να στοχεύσει στην μετάγχιση ηθικών, ανθρωπιστικών και κοινωνικών αξιών απαραίτητων για την ηθική αρτίωση τους.

4) Πολιτική παιδεία : Μέριμνα του σχολείου μπορεί να καταστεί η καλλιέργεια δημοκρατικής συνείδησης, υπευθυνοποίησης, πνεύματος, αυτενέργειας, ενεργού συμμετοχής στα κοινά. Το δημοκρατικό σχολείο επιβάλλεται να αποτελέσει ανάχωμα στο ρατσισμό, τις προκαταλήψεις και την ιδεολογική χειραγώγηση, ώστε οι μελλοντικοί πολίτες να στοχεύουν στο αγαθό της ειρήνης που κινδυνεύει σήμερα με την αναβίωση εθνικισμών και της έντονης ξενοφοβίας, καθώς θα αγωνίζονται για τον σεβασμό στα ανθρώπινα δικαιώματα, ανεξαρτήτως φυλής, χρώματος, θρησκείας. Συνακόλουθα, το σχολείο οφείλει να καλλιεργήσει το πνεύμα αλληλεγγύης και φιλανθρωπίας για την διασφάλιση κοινωνικής ομαλότητας και συνοχής.

5) Αισθητική παιδεία-Ψυχική καλλιέργεια : Το σχολείο στοχεύοντας στην καλλιέργεια του ψυχικού κόσμου οφείλει να παρέχει αισθητική παιδεία για την ανάπτυξη της καλαισθησίας του. Ο μαθητής θ' αποκτήσει δημιουργικό πνεύμα και θ' αγαπήσει την ποιοτική τέχνη έχοντας την ικανότητα να τη διακρίνει από τη μαζική κουλτούρα αποκομίζοντας ψυχική γαλήνη, υιοθετώντας την έννοια του μέτρου.

Μεταβατική παράγραφος

Όπως έγινε αντιληπτό, το σχολείο επιβάλλεται να εκπληρώνει διττή λειτουργία, εκπαιδευτική και παιδευτική, προκειμένου ν' ανταποκριθεί στις ραγδαίες εξελισσόμενες συνθήκες του εικοστού πρώτου αιώνα. Για το λόγο αυτό, κρίνεται απαραίτητη η συνέργεια εκπαιδευτικών και μαθητών/τριών, ώστε να ενδυναμωθεί ο εκπαιδευτικός ρόλος του σχολείου.

ΑΡΓΥΡΟΥΠΟΛΗ: • Κύπρου 51, τηλ. 2109941471, 2109935566 • Γερουλάνου 103, τηλ. 2109911067

ΗΛΙΟΥΠΟΛΗ: • Ναυαρίνου 12, τηλ. 2109944396,

ΓΛΥΦΑΔΑ: Λ. Βουλιαγμένης 147 & Πραξιτέλους 2, τηλ. 2109680008

email : support@romvos.edu.gr

β) Οι εκπαιδευτικοί συμβάλλουν στην ενίσχυση του εκπαιδευτικού ρόλου μέσω :

1. της πλήρους συνειδητοποίησης , κατανόησης της κρισιμότητας, συνθετότητας του ρόλου αυτού , δηλαδή των ποικίλων απαιτήσεων που παρουσιάζονται ενόψει των αλληπάλλληλων, ριζικών και κοσμογονικών αλλαγών που συντελούνται στην «περιρρέουσα» ατμόσφαιρα.

2. στο πλαίσιο αυτό επιζητείται η αναμόρφωση και ο επαναπροσδιορισμός των καθηκόντων του εκπαιδευτικού, ο οποίος παύει να είναι ο απλός αναμεταδότης της γνώσης και γίνεται:

- Πρότυπο ήθους και ενσάρκωσης αξιών, όπως η ελευθερία σκέψης, το κριτικό πνεύμα, η προσπάθεια συνεχούς αυτοβελτίωσης, η ηθική ακεραιότητα, ο διάλογος και η μετριοπάθεια,
  - Εμπυχωτής και καθοδηγητής του μαθητή, ώστε να εγκαρδιώνει αλλά και να στηρίζει, να συμβουλεύει και να κατευθύνει το νέο που αναζητά δρόμους και προοπτικές
  - Συντελεστής της ομαλής κοινωνικής και πολιτικής ένταξης του νέου, μέσω του βιωματικού παραδειγματισμού αλλά και της θεωρητικής κατάρτισης του, σε θέματα κοινωνικής και πολιτικής παιδείας · έτσι, οφείλει να μεταλαμπαδεύει στοιχεία που συγκροτούν την ευτελή/ ολοκληρωμένη έννοια του πολίτη
- συμμετοχικότητα
  - απόκτηση κοινωνικού και πολιτικού προβληματισμού
  - ενδιαφέρον για τα κοινωνικοπολιτικά δρώμενα
  - συνδιαμόρφωση των πολιτικών αποφάσεων, εξελίξεων με ενεργή , ουσιαστική παρουσία σε κορυφαίες εκλογικές, δημοψηφισματικές διεργασίες
  - ομαδοσυνεργατικό πνεύμα και πρόταξη του συλλογικού έναντι του ατομικού συμφέροντος
  - ανιδιοτελής προσφορά μέσω εθελοντικών δράσεων , που οφείλουν ν' αποτελέσουν βασικό άξονα λειτουργίας του σχολείου
  - για να επιτελέσει τα καθήκοντα αυτά, ο διδάσκων οφείλει να διακρίνεται από :
    - αγάπη για το λειτούργημά του αλλά κυρίως για το μαθητή («Ο δάσκαλος από αγάπη με αγάπη οδηγεί τον μαθητή στην αγάπη» Πεσταλότσι)
    - δημοκρατική , ανθρωπιστική συνείδηση, ώστε ν' αποτρέπει φαινόμενα ρατσισμού , ενδοσχολικής βίας ή αγνόησης προσωπικών ή οικογενειακών προβλημάτων του νέου
    - αποδοχή του μαθητοκεντρικού και δημιουργικού σχολείου ως σύγχρονης αναγκαιότητας
    - διαρκή πνευματική ετοιμότητα, ώστε να αντιμετωπίζει κριτικά και επιλεκτικά τον καταγισμό πληροφοριών από τον οποίο «βάλλεται» ο σημερινός νέος

Οι μαθητές/τριες, από την πλευρά τους, οφείλουν ν' ανταποκριθούν θετικά και δημιουργικά στις παιδευτικές επιρροές του σχολείου :

- συμμετέχοντας ενεργά και ουσιαστικά σε δραστηριότητες που διευρύνουν τα όρια του σχολείου και το καθιστούν φορέα κοινωνικής και πολιτικής αγωγής όπως οι μαθητικές κοινότητες
- οι οικολογικές δράσεις

ΑΡΓΥΡΟΥΠΟΛΗ: • Κύπρου 51, τηλ. 2109941471, 2109935566 • Γερουλάνου 103, τηλ. 2109911067

ΧΑΙΟΥΠΟΛΗ: • Ναυαρίνου 12, τηλ. 2109944396,

ΓΛΥΦΑΔΑ: Λ. Βουλιαγμένης 147 & Πραξιτέλους 2, τηλ. 2109680008

email : support@romvos.edu.gr

- οι εθελοντικές προσφορές
- οι πολιτιστικές εκδηλώσεις
- οι αθλητικές ασχολίες
- συμπράττοντας σε δράσεις που φέρνουν σε επαφή το σχολείο με την ευρύτερη κοινωνία, την παράδοση και αναδεικνύουν τον πολυπολιτισμικό χαρακτήρα της σημερινής εκπαίδευσης
- συνεργώντας σε ομάδες μελέτης και εκπόνησης εργασιών, αντιμετώπισης ενδοσχολικών προβλημάτων όπως η βία ή ο ρατσισμός, μουσικά συγκροτήματα, θεατρικούς ομίλους, αναγνωστικές ομάδες ή ομάδες δημιουργικής γραφής, επιχειρηματικότητας κ.λ.π.

3. Επίλογος

Ως κατακλείδα, το σχολείο του εικοστού πρώτου αιώνα οφείλει ν' αποτελεί «εργαστήριο» ανθρώπινων συνειδήσεων και προσωπικοτήτων με δεδομένη την ταχύτατη εξέλιξη της τεχνολογίας, όταν όλες οι χώρες θα έχουν φτάσει στο ίδιο επίπεδο ανάπτυξης των μηχανών, τη διαφορά θα την κάνουν οι άνθρωποι. Γι' αυτό χρειάζεται ένα εμπνευσμένο και δημιουργικό σχολείο .

Σχόλιο Θεμάτων της Νεοελληνικής Γλώσσας

Η θεματική ενότητα που εξετάστηκε στα φετινά θέματα είναι διαχρονικά θεμελιώδης για την ανάπτυξη οποιουδήποτε αντικείμενου διερεύνησης από τους μαθητές. Ωστόσο, η πολυπλοκότητα και οι τεχνικές απαιτήσεις του κειμένου αύξησαν τον βαθμό δυσκολίας του Α1. ζητούμενου, καθώς η απόδοση των εμπλεκόμενων εννοιών απαιτούσε δεξιότητα και αφαιρετική ικανότητα, όπως, επίσης, και συνέπεια στη χρήση των ειδικών όρων. Τα ζητούμενα της Β ομάδας δεν είχαν καμία αξιοσημείωτη δυσκολία και απαιτούσαν ανάκληση του θεωρητικού πλαισίου, στο οποίο έχουν εντυφώσει στο έπακρον οι μαθητές μας. Το ζήτημα Γ εμπλέκει άμεσα τον μαθητή στο β' ζητούμενο, μια και το σχολείο αποτελεί βασικό βιωματικό του χώρο. Ωστόσο, δεν παρουσιάζει αυστηρή οριοθέτηση των δύο ζητούμενων, με αποτέλεσμα να υπάρχουν επικαλύψεις τόσο μεταξύ του πρώτου και του δεύτερου (ζητούμενου) όσο και μεταξύ των δύο υποερωτημάτων του β' ζητούμενου. Ως αποτέλεσμα, απαιτείται ιδιαίτερη προσοχή στην ανάπτυξη του θέματος από την πλευρά του μαθητή διαφοροποιώντας τα δύο ζητούμενα με τρόπο σαφή, ώστε ν' αποφευχθούν ανεπιθύμητες επαναλήψεις

Συγγραφική Ομάδα Φιλολόγων POMBOY

ΑΡΓΥΡΟΥΠΟΛΗ: • Κύπρου 51, τηλ. 2109941471, 2109935566 • Γερουλάνου 103, τηλ. 2109911067

ΧΑΙΟΥΠΟΛΗ: • Ναυαρίνου 12, τηλ. 2109944396,

ΓΛΥΦΑΔΑ: Λ. Βουλιαγμένης 147 & Πραξιτέλους 2, τηλ. 2109680008

email : support@romvos.edu.gr